

خلاصه گزارش نقشه ۱:۱۰۰,۰۰۰ مزدوران- شیرتپه

موقعیت جغرافیایی: منطقه مورد نظر در محدوده جغرافیایی طولهای خاوری ۳۰° ۶۰- و عرضهای شمالی ۰۰° ۳۶ الی ۳۰° ۶۳ قرار دارد. جایگاه ساختاری: به تقریب همه محدوده این ورقه از دیدگاه تقسیمات ساختاری ایران زمین در پهنه کپه‌داغ جای گرفته است و انباشته‌های آن در محیط دریایی کم عمق واقع در حاشیه پوسته قاره‌ای برجای گذاشته شده‌اند. شکل‌گیری ریختاری این زون در اثر بازپسین فازهای چین خوردگی آلپ پدید آمده است. به باور اشتوکلین (۱۹۷۸) و روتنر (۱۹۸۴) پی سنگ کپه‌داغ دنباله پی سنگ هرسی‌نین توران است ولی افتخارنژاد (۱۳۶۵) پی سنگ کپه‌داغ را در پالتوزوئیک دنباله پلاتفرم آفریقا- عربستان می‌داند.

چینه شناسی:

پالتوزوئیک: DC^S (فرازین بالایی- فامنین پائینی)، DC^V (فامنین- تورنژین)

موزوئیک: سازند قره قیطان TR_q : پیش از اسکیتین پسین

سازند سفیدکوهی $TR^{sk,t}$ و $TR^{sk,l}$: اسکیتین پسین

سازند ولکانیکی سینا TR^{si-t} و TR^{si-sh} : لادینین- کارنین

سازند کشف‌رود $J_k^c, J_k^{sh}, J_k^{ss}, J_k^{sh.s}$: بازوسین بالایی و باتونین پائینی

سازند مزدوران J_m^s, J_m^d, J_m^l : ژوراسیک پسین

سازند شوربچه J_s^k : نئوکومین

سازند تیرگان K_t : بارمین- آپسین

سازند سرچشمه K_{sf} : آپسین

سازند سنگانه K_s : آپسین بالایی- آلبین زیرین

سازند آیتامیر: تورونین میانی

سازند آبدراز K_{ab} : کونیا‌سین- سانتونین

سازند آبتلخ K_{at} : سانتونین- کامپانین و ماستریشتین

سازند نیزار K_{nz} : ماستریشتین سازند کلات J_k^s, K_k^l : ماستریشتین

سنوزوئیک: سازند پستعلیق Pe_p : پالتوسن زیرین

سازند چهل‌کمان Pe_c : پالتوسن بالایی سازند خانگیران E_{kh} : ائوسن پائینی

لایه‌های قرمز میوسن M^m, M^c

نهشته‌های کواترنر: $Q^{plc}, Q^{t1}, Q^l, Q^{t2}, Q^{tr}, Q^{al}, Q^{cl}, Q^{sf}, Q^{sd}$

تحولات ساختمانی و تکتونیک منطقه: حرکات زمین ساختمانی منطقه به دو صورت خشکی‌زایی و کوهزایی قابل شناسایی هستند با نگاهی کلی به روند تغییر و تحولات منطقه می‌توان دریافت که حرکتهای خشکی‌زایی از آشکارترین حرکتهای تاریخ گذشته زمین ساختمانی محدوده مورد مطالعه‌اند، از عمده‌ترین دلایل این حرکات می‌توان به فازهای کوهزایی کیمریجین میانی و پسین در زمان ژوراسیک و کرتاسه، لارامید در کرتاسه پسین، پیرینه به سن ائوسن، ساوین و استرین در میوسن و آتیکن در پلیوسن اشاره نمود، حرکتهای کوهزایی که سبب چین خوردگی و گسلس لایه‌ها هستند بسیار جوانند و بر اثر تداوم حرکات زمین ساختمانی آلباین پسین در زمان پلیو-پلئستوسن ایجاد شده‌اند.

مهمترین ساختارهای اصلی منطقه شامل چین خوردگی (تاق‌دیس و ناودیس) و گسل می‌باشد به دلیل وجود تناوب واحدهای پایدار سازوکار اصلی چین‌ها خمش-لغزش می‌باشد. در این محدوده بجز در ناحیه آق‌دریند (گسل راندگی قره‌قیطان) بقیه گستره نقشه فاقد گسل‌های اصلی و فعال است و بیشتر گسل‌ها فرعی و کوتاه از نوع امتدادی و چپ بر می‌باشند، از دیگر ساختارهای محلی می‌توان به ریز چین‌ها، درزه‌ها و ساختارهای مدادی اشاره نمود.

زمین شناسی اقتصادی:

مهمترین پتانسیل معدنی منطقه وجود هیدروکربورها بویژه گاز است.

گوگرد و گاز مایع بعنوان محصولات پالایشگاه گاز خانگیران نیز مورد توجه بخش‌های صنعتی و صادراتی می‌باشند. از دیگر مواد معدنی می‌توان به گچ و آهک اشاره نمود.